

Gezocht: bijspiijkercursus

Een staartdeling maken, rekenen met breuken of een onregelmatig werkwoord vervoegen. Het zou basiskennis moeten zijn, maar dat blijkt het voor veel studenten niet te zijn. Sterker nog, het reken- en taalniveau van leerlingen in het voortgezet onderwijs is vaak onvoldoende om het te redden in het hoger onderwijs. En dat geldt beslist niet alleen voor pabo-studenten!

Tekst: Marije Sietsma
Illustratie: iStock

Urijwel alle opleidingen in het hoger onderwijs hebben de afgelopen jaren te maken gehad met eerstejaars die de basis taal- en rekenvaardigheden onvoldoende onder de knie hebben. Studenten die starten met een nieuwe opleiding lopen al snel tegen hun tekortkomingen aan. Ze kunnen niet snel genoeg meekomen en blijven struikelen over het schrijven van een helder verslag of een basiscursus statistiek. Het aanvankelijke enthousiasme maakt al snel plaats voor frustratie. Met een hoog aantal uitvallers tot gevolg.

Constante achterstand Studentenorganisatie LSVb concludeert, net als de commissie-Dijsselbloem in het onderzoek dat zij afgelopen februari presenteerde, dat de ontwikkeling van basisvaardigheden in het voortgezet onderwijs gebrekkig is. Dat dit een probleem is voor veel studenten, is volgens voorzitter Lisa Westerveld ook te wijten aan de vervolgopleiding. 'Het hoger onderwijs ziet het te weinig als taak om studenten basisvaardigheden aan te leren', volgens Westerveld. 'Hierdoor blijft de student een constante achterstand houden in reken- en taalvaardigheid.'

Zomercursus Maar wat nu? Opvallend is dat een groot aantal hogescholen tegenwoordig zomercursussen aanbiedt. Zowel op reken- als op taalgebied. Zo worden studenten al voor hun studie begint naar het juiste niveau getild. Het eerste jaar kwamen hier vooral pabo-studenten op af, met het oog op hun naderende rekentoets. Inmiddels trekken de cursussen studenten van de meest uiteenlopende studies. Nadeel is

dat de cursussen wel tijd en natuurlijk ook geld kosten, al bieden veel opleidingen de bijspiijkercursussen gratis aan voor ingeschreven eerstejaars.

Minder ernstig Ferdy van de Werf, docent wiskunde aan het Isendoorn College in Warnsveld biedt tegenwoordig speciaal voor toekomstige pabo-studenten een cursus rekenen aan. 'Het zijn vooral staartdelingen en rekenen met procenten waar veel leerlingen tegenaanlopen', merkt hij. Al is de situatie volgens hem minder ernstig dan soms wordt voorgespiegeld: 'Over het algemeen valt het me best mee wat ze kunnen.' In de ongeveer twintig jaar die Van de Werf nu lesgeeft, is het rekenniveau niet significant lager geworden, vindt hij. 'Al speelt zoiets als de invoer van de grafische rekenmachine in de tweede fase wel een rol. Een aantal vaardigheden is daardoor beslist minder geworden. Al ligt de nadruk in de nieuwe tweede fase weer meer op dit soort zaken. Dat zou effect moeten hebben. Maar er gaat natuurlijk een paar jaar overheen voordat de huidige lichte leerlingen in het hoger onderwijs terecht komt.' Toch kent de nieuwe tweede fase volgens Van de Werf ook een groot manco: 'In het profiel cultuur en maatschappij zit helemaal geen wiskunde meer! En dat terwijl in dat profiel wel degelijk leerlingen zitten die geïnteresseerd zijn in

'Er moet duidelijkheid komen over wat je moet kunnen en kennen'

een vervolgopleiding aan de pabo.' Die leerlingen zullen dus heel wat tijd kwijt zijn aan bijspiijkercursussen als het zover is...

Referentiekader De komende jaren wordt gewerkt aan een helder referentiekader waarin wordt omschreven waaraan het taal- en rekenniveau van leerlingen moet voldoen. Deze referentieniveaus moeten in augustus 2010 worden verankerd in de wetgeving. Het doel: scholen en leraren meer duidelijkheid bieden over wat leerlingen op deze terreinen op verschillende momenten in hun onderwijsloopbaan moeten kunnen en kennen. In totaal wordt hiervoor in drie leerjaren (2008/2009, 2009/2010, 2010/2011) over de sectoren heen ruim 115 miljoen geïnvesteerd. Van de Werf geeft aan twijfels te hebben bij deze plannen: 'Ik vind het heel aardig dat mensen dat allemaal weer bedenken. Maar het gaat erom hoe ze het voor het voetlicht brengen. Ik ga ervan uit dat de leerdoelen voldoende verankerd zijn in de examenprogramma's. En die kun je niet zomaar van het ene op het andere moment veranderen.'

ACHTERSTAND NOG GROTER OP VRIJE SCHOLEN

Leerlingen op vrije scholen blijken een nog grotere rekenachterstand te hebben dan leerlingen in het reguliere onderwijs. Daarentegen is hun houding ten opzichte van leren aanzienlijk positiever, ontdekte Hilde Steenbergen in een vergelijkend onderzoek tussen beide onderwijsvormen. Belangrijke verschillen tussen beide schooltypen zijn te vinden op cognitief niveau. Na drie jaar voortgezet onderwijs scoren vrije scholen lager op Nederlands en wiskunde. Voor wiskunde geldt dat vrijeschoolleerlingen vaak al binnenkomen op het voortgezet onderwijs met fors lagere scores. En deze achterstand halen ze niet meer in.